

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΗΣ
ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΤΗΣ
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΑΠΟ
ΤΟΝ ΑΝΘΡΑΚΑ ΣΤΗΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΗΣ
ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Αυτές οι συστάσεις πολιτικής για την απαλλαγή της υγειονομικής περίθαλψης από τις εκπομπές άνθρακα έχουν αναπτυχθεί ως μέρος του έργου Υγειονομική περίθαλψη χαμηλών εκπομπών άνθρακα στην περιοχή της Μεσογείου (Low-carbon healthcare in the Mediterranean region), που συντονίζεται από την Health Care Without Harm (HCWH) Europe.

Αυτό το έργο είναι μέρος της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας για το Κλίμα (EUKI). Το EUKI είναι ένα μέσο χρηματοδότησης έργων από το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο Περιβάλλοντος, Διατήρησης της Φύσης και Πυρηνικής Ασφάλειας (BMU). Ο διαγωνισμός EUKI για ιδέες έργων υλοποιείται από τον Γερμανικό Οργανισμό Διεθνούς Συνεργασίας - GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH). Ο πρωταρχικός στόχος του EUKI είναι να προωθήσει τη συνεργασία για το κλίμα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) προκειμένου να μετριαστούν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.

Η HCWH Europe αναγνωρίζει με ευγνωμοσύνη την οικονομική υποστήριξη του EUKI (μέσω του BMU) και του προγράμματος LIFE της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η HCWH Europe είναι αποκλειστικά υπεύθυνη για το περιεχόμενο αυτού του έργου και του σχετικού υλικού. Οι απόψεις που εκφράζονται δεν αντικατοπτρίζουν τις επίσημες απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του BMU.

Supported by:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

European
Climate Initiative
EUKI

based on a decision of the German Bundestag

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 04

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 06

1. ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΟΥΝ ΤΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ	07
2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΟΣ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΜΗΔΕΝΙΚΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ	10
3. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΟΤΙ Η ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΕΙΝΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΜΕΝΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ	14

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: 17 **ΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι θερμοκρασίες αυξάνονται παγκοσμίως και αυξάνουν τις αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία που συνδέονται με ένα μεταβαλλόμενο κλίμα. Στην Ευρώπη, η περιοχή της Μεσογείου αντιμετωπίζει συγκεκριμένες απειλές από την κλιματική αλλαγή, π.χ. ακραία κύματα καύσωνα και άνοδο της στάθμης της θάλασσας. Το έργο Υγειονομική περίθαλψη χαμηλών εκπομπών άνθρακα στην περιοχή της Μεσογείου έχει επισημάνει βασικά κενά στις πολιτικές για το κλίμα και την υγεία των μεσογειακών χωρών. Η ακόλουθη σειρά συστάσεων πολιτικής στοχεύει στην αντιμετώπιση αυτών των κενών και στην επιτάχυνση της απαλλαγής της υγειονομικής περίθαλψης στην περιοχή από τις εκπομπές άνθρακα. Περισσότερες πληροφορίες για το κλίμα και την υγεία στην περιοχή μπορείτε να βρείτε στο Παράρτημα 1 αυτού του εγγράφου.

Ο τομέας της υγειονομικής περίθαλψης στη Μεσόγειο έχει την ευκαιρία να είναι πρωτοπόρος στο κλίμα, μετακινούμενος προς τις μηδενικές εκπομπές και βελτιώνοντας την ανθεκτικότητα και την ισότητα του κλάδου. Η υγειονομική περίθαλψη μπορεί επίσης να συμβάλει στην προώθηση του ευρύτερου κοινωνικού μετασχηματισμού και στην προστασία της δημόσιας υγείας από την κλιματική αλλαγή. Μια τέτοια εκτεταμένη συστημική αλλαγή απαιτεί δράση για την υγειονομική περίθαλψη για το κλίμα από όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, τους διεθνείς θεσμούς, τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών. Για να επιτευχθεί αυτό, ολόκληρος ο κλάδος πρέπει να κινητοποιηθεί και να μεταμορφωθεί, συνεργαζόμενος με άλλους κλάδους για να καλύψει τις μελλοντικές ανάγκες.

Για να οικοδομηθεί ένα ανθεκτικό σύστημα υγειονομικής περίθαλψης με μηδενικές εκπομπές άνθρακα που προστατεύεται από τις χειρότερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και υποστηρίζει μια υγιή κοινωνία, είναι σημαντικό οι υπεύθυνοι χάραξης της πολιτικής:

- Να αναγνωρίσουν τη συμβολή της υγειονομικής περίθαλψης στην κλιματική αλλαγή.
- Να εφαρμόσουν οδικούς χάρτες μηδενικού αποτυπώματος ρύπων για την υγειονομική περίθαλψη που είναι συμβατοί με τη Συμφωνία του Παρισιού του 2015.
- Να εξασφαλίσουν την ανθεκτικότητα και την ετοιμότητα του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης σε περιόδους έκτακτης ανάγκης για το κλίμα και την υγεία.

Λαμβάνοντας υπόψη το μοναδικό κλίμα της περιοχής και τις συναφείς προκλήσεις, οι μεσογειακές χώρες πρέπει να εφαρμόσουν ισχυρές και αποφασιστικές πολιτικές που προστατεύουν την υγεία των πολιτών τους από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Όχι μόνο διασφαλίζοντας ότι ο τομέας της υγειονομικής περίθαλψης ελαχιστοποιεί τις δικές του εκπομπές άνθρακα, αλλά επίσης υποστηρίζει τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης ώστε να γίνουν ανθεκτικά απέναντι στους μελλοντικούς κλιματικούς κινδύνους και τις αυξανόμενες απειλές για την υγεία.

Εκτός από την προστασία του περιβάλλοντος και τη μειωμένη συμβολή στην κλιματική αλλαγή, οι ισχυρότερες περιβαλλοντικές πολιτικές μπορούν επίσης να αποφέρουν σημαντικά οφέλη για την υγεία των πολιτών. Πιο εμπεριστατωμένες και στοχευμένες στρατηγικές μετριασμού, καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος, καλύτερη ποιότητα αέρα, βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση και υποδομές, καλύτερα εξοπλισμένοι αστικοί χώροι συμβάλλουν σε έναν υγιέστερο και πιο ενεργό πληθυσμό. Οι εθνικές και υποεθνικές κυβερνήσεις θα πρέπει να καταρτίσουν σχέδια δράσης για την απαλλαγή των συστημάτων υγείας τους από τις εκπομπές άνθρακα, την οικοδόμηση ανθεκτικότητας και τη βελτίωση των αποτελεσμάτων υγείας.

Αυτή η σειρά συστάσεων για την περιοχή της Μεσογείου, που απευθύνεται σε φορείς χάραξης πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ, εθνικό και υποεθνικό, εφιστά την προσοχή στην κρίσιμη αλληλεξάρτηση της κλιματικής αλλαγής και της υγείας και υποστηρίζει ισχυρότερες εταιρικές σχέσεις μεταξύ της δράσης για το κλίμα και της δράσης για την υγεία.

A man with a beard, wearing a dark suit, is shown in profile from the chest up, speaking into a microphone. He is seated at a conference table. In the background, other people are blurred, and a computer monitor is visible. The entire image has a green color overlay.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1. ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΟΥΝ ΤΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Η συμβολή του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης στις εκπομπές GHG και στην κλιματική αλλαγή δεν μπορεί να αγνοηθεί. Καθώς αυξάνεται η ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σχέση μεταξύ κλίματος και υγείας, ο τομέας θα πρέπει να ενθαρρυνθεί και να υποστηριχθεί ώστε να διαδραματίσει το ρόλο του στη μετάβαση σε καθαρές μηδενικές εκπομπές έως το 2050 το αργότερο, μειώνοντας έτσι τις δικές του αρνητικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία. Είναι επιτακτική ανάγκη οι κυβερνήσεις της ΕΕ, οι εθνικές και περιφερειακές κυβερνήσεις να αναγνωρίσουν τη συμβολή του τομέα της υγείας στην κλιματική αλλαγή και να λάβουν μέτρα για την αντιμετώπισή της. Η δημιουργία μιας γενικής δέσμευσης και ενός πλαισίου πολιτικής για την απαλλαγή υγειονομικής περίθαλψης από τις εκπομπές άνθρακα θα παρείχε νομιμότητα και υποστήριξη στα συστήματα υγείας και στα μεμονωμένα ιδρύματα υγειονομικής περίθαλψης που ήδη εργάζονται για τη μείωση των εκπομπών τους.

ΝΑ ΚΗΡΥΞΟΥΝ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Προτρέπει όλες τις κυβερνήσεις να εκδώσουν μια δήλωση αναγνωρίζοντας ότι η κλιματική κρίση είναι μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης για τη δημόσια υγεία, η οποία απαιτεί εθνική και παγκόσμια δράση. Η διακήρυξη πρέπει να δεσμεύσει τις υγειονομικές αρχές ώστε να αναλάβουν δράση για την προετοιμασία των συστημάτων υγείας για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και την πρόληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (GHG) μετρώντας και μειώνοντας το δικό τους κλιματικό αποτύπωμα, θέτοντας τον στόχο ενός καθαρού μηδενικού τομέα υγειονομικής περίθαλψης έως το 2050 αργότερο.

THE NEWCASTLE UPON TYNE HOSPITALS NHS FOUNDATION TRUST, ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Τον Ιούνιο του 2019, η Newcastle Hospitals έγινε ο πρώτος οργανισμός υγειονομικής περίθαλψης στον κόσμο που κήρυξε κατάσταση έκτακτης ανάγκης για το κλίμα. Αυτή είναι η αναγνώρισή τους ότι μια έκτακτη ανάγκη για το κλίμα είναι μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης για την υγεία και η δέσμευση να γίνει ένας οργανισμός καθαρού μηδενικού άνθρακα έως το 2040. Η Newcastle Hospitals είναι μέλος του Παγκόσμιου Δικτύου Πράσινων και Υγιών Νοσοκομείων (Global Green and Healthy Hospitals (GGHH) network) και της Κλιματικής Πρόκλησης της Υγειονομικής Περίθαλψης (Health Care Climate Challenge), καθώς και της Σύμβασης Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC) Πρωτοβουλία για επίτευξη μηδενικών εκπομπών (Race to Zero).

ΝΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΒΟΥΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ

Η ΕΕ είναι ο τρίτος μεγαλύτερος συνεισφέρων στις παγκόσμιες εκπομπές της υγειονομικής περίθαλψης.¹ Ο διαχωρισμός του τομέα της υγείας από το ευρύτερο δομημένο περιβάλλον θα επέτρεπε πιο στοχευμένες πολιτικές μείωσης των εκπομπών. Συνεπώς, η ΕΕ και οι εθνικές κυβερνήσεις θα πρέπει να συμπεριλάβουν την υγειονομική περίθαλψη ως αυτόνομο τομέα στις Εθνικά Καθορισμένες Συνεισφορές (ΕΚΣ) και στις πολιτικές μετριασμού.

Συμπεριλαμβάνοντας τον τομέα της υγείας ως αυτόνομο τομέα, οι κυβερνήσεις μπορούν να ενθαρρύνουν τα συστήματα υγείας να αναλάβουν την ευθύνη για τις εκπομπές άνθρακα και να θέσουν εθνικούς στόχους μείωσης των εκπομπών. Αυτό θα δώσει ώθηση στον τομέα για την άμεση ανάληψη δράσης για το κλίμα. Η απαίτηση από τα συστήματα υγείας να αναφέρουν τις εκπομπές άνθρακα θα προωθούσε επίσης την ανάπτυξη εργαλείων και συστημάτων υποστήριξης που θα καθοδηγούν και θα βοηθούν τα νοσοκομεία να μετρούν και να μετριάσουν αυτές τις εκπομπές.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ, ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ

Τον Δεκέμβριο του 2020, η Αργεντινή παρουσίασε την δεύτερη Εθνικά Καθορισμένη Συνεισφορά ενώπιον της UNFCCC. Αυτή η νέα ΕΚΣ αναγνωρίζει την υγεία ως μία από τις κατευθυντήριες αρχές της. Επιπλέον, θεσπίζει συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας της υγειονομικής περίθαλψης, όπως η μοντελοποίηση σεναρίων επιπτώσεων και η ενίσχυση της ανταπόκρισης του τομέα υγείας σε ακραία καιρικά φαινόμενα. Συμπεριλαμβάνοντας εκτιμήσεις για τις εκπομπές του τομέα της υγείας και συγκεκριμένες ενέργειες για τη μείωσή τους, η Αργεντινή ήταν η πρώτη χώρα στον κόσμο που συμπεριέλαβε την απαλλαγή του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης από τις εκπομπές άνθρακα στην εθνικά καθορισμένη συνεισφορά (ΕΚΣ) της. Αναγνώρισαν ότι η αντιμετώπιση της υγειονομικής περίθαλψης είναι ένα βασικό βήμα για την εφαρμογή της ΕΚΣ τους.²

ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΝ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΟΣ

Η υγεία και η κλιματική αλλαγή είναι άρρηκτα συνδεδεμένες και η συνεργασία μεταξύ των φορέων διακυβέρνησης της υγείας και του κλίματος είναι επομένως απαραίτητη. Η ΕΕ βρίσκεται σε καλή θέση για να δώσει το παράδειγμα ενθαρρύνοντας τον ισχυρό και δημόσιο συντονισμό μεταξύ της ΓΔ SANTE και της ΓΔ CLIMA. Σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο, αυτό θα πρέπει να μεταφραστεί σε εταιρικές σχέσεις και συνεργασία μεταξύ των υπουργείων ή φορέων για το κλίμα και την υγεία. Αυτός ο συντονισμός μπορεί να είναι επωφελής για την κοινή χρήση, τη συλλογή και τη συγκέντρωση δεδομένων καθώς και πόρων που μπορούν να υποστηρίξουν τις προσπάθειες της ΕΕ, τις εθνικές και τις υποεθνικές. Τέτοιες εταιρικές σχέσεις μπορούν επίσης να υποστηρίξουν τη δημιουργία εξορθολογισμένων στρατηγικών για την υγεία και το κλίμα. Οι πολιτικές και η συνεργασία με τοπικούς φορείς είναι ζωτικής σημασίας για τη βελτίωση της απορρόφησης σε όλο το σύστημα υγείας.

ΜΙΑ ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΥΓΕΙΑ, ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ

Ιδρύματα υγειονομικής περίθαλψης, κυβερνητικές αρχές και εταιρείες έχουν συνάψει συμφωνίες για ένα υγιές μέλλον στις Κάτω Χώρες Πράσινη Συμφωνία για τη Βιώσιμη Υγεία.³ Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι η υγειονομική περίθαλψη δεν ωφελεί μόνο τους ανθρώπους, αλλά και τον πλανήτη και την κοινωνία· ο τομέας δεν θα πρέπει επίσης να προκαλεί περαιτέρω ρύπανση ή προβλήματα υγείας. Τα νοσοκομεία και τα ιδρύματα περίθαλψης που έχουν υπογράψει την Πράσινη Συμφωνία δεσμεύονται να κάνουν ό,τι καλύτερο μπορούν για να ελαχιστοποιήσουν τα απόβλητα που παράγουν και να χρησιμοποιούν λιγότερη ενέργεια μονώνοντας καλύτερα τα κτίριά τους. Περισσότερα από 200 μέρη έχουν υπογράψει την Πράσινη Συμφωνία, το καθένα με τους δικούς του στόχους, όλα εστιασμένα σε τέσσερις στόχους, ένας εκ των οποίων είναι η μείωση των εκπομπών άνθρακα κατά 49% έως το 2030. Μέχρι το 2050, όλοι οι οργανισμοί περίθαλψης πρέπει να είναι ουδέτεροι ως προς το αποτύπωμα άνθρακα.

2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΟΣ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΜΗΔΕΝΙΚΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Η θέσπιση ενός στόχου απαλλαγής από τις εκπομπές άνθρακα του κλάδου σε εθνικό, περιφερειακό ή συστημικό επίπεδο, που να είναι συμβατός με τη Συμφωνία του Παρισιού του 2015, θα ενθαρρύνει και θα υποστηρίξει την υγειονομική περίθαλψη να αξιολογήσει πού και πώς να μειώσει τις εκπομπές της, να κάνει τις απαραίτητες επενδύσεις και τελικά να λάβει μέτρα. Αυτό θα συμβάλει στη συνολική μείωση των εθνικών εκπομπών και θα γίνει ένα άλλο εξαιρετικά αποτελεσματικό μέσο για να βοηθήσει τις χώρες και τις περιφέρειες να επιτύχουν τους εθνικούς τους στόχους εκπομπών. Αυτή η απαλλαγή από τις εκπομπές άνθρακα μπορεί να γίνει σε τροχιά κατάλληλη για κάθε χώρα και συμβατή με τις ΕΚΣ της και τον Παγκόσμιο οδικό χάρτη για την απαλλαγή της υγειονομικής περίθαλψης από τις εκπομπές άνθρακα (Global Road Map for Health Care Decarbonization).

ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΗΔΕΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ

Τα υπουργεία υγείας και οι δημόσιες υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και τα νοσοκομεία και τα συστήματα υγείας που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους, θα πρέπει να αναλάβουν δέσμευση για μηδενικές εκπομπές ρύπων σε ολόκληρο τον κλάδο. Δεδομένου ότι ο τομέας της υγείας αντιπροσωπεύει μια μεγάλη πηγή εκπομπών, είναι ζωτικής σημασίας οι εθνικοί και υποεθνικοί πάροχοι υγειονομικών υπηρεσιών ή τα υπουργεία κλίματος ή υγείας να υποστηρίζουν τους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης και τις υπηρεσίες υγείας για να απαλλάξουν τις δραστηριότητές τους από τις εκπομπές άνθρακα. Αυτό θα υποστηρίξει ήδη υπάρχουσες προσπάθειες ή θα βοηθήσει στην έναρξη νέων πρωτοβουλιών για την απαλλαγή των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης από τις υψηλές εκπομπές άνθρακα παρέχοντας πληροφορίες, καθιερώνοντας μια βάση, δημιουργώντας έναν εθνικό οδικό χάρτη, αναπτύσσοντας ένα λεπτομερές σχέδιο δράσης και επενδύοντας σε μέτρα εφαρμογής.

Η ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΤΟΥ NHS ΑΓΓΛΙΑΣ ΓΙΑ ΜΗΔΕΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ

Τον Οκτώβριο του 2020, η Εθνική Υπηρεσία Υγείας της Αγγλίας έγινε το πρώτο σύστημα υγείας στον κόσμο που δεσμεύτηκε για την επίτευξη καθαρών μηδενικών εκπομπών.⁴

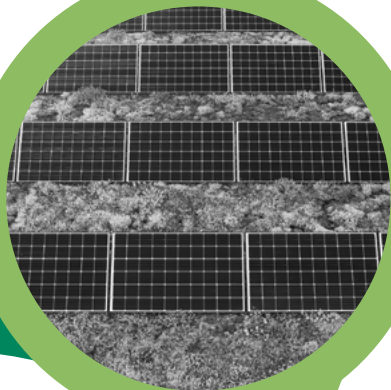
Με όριο το έτος αναφοράς 1990, το NHS έχει θέσει δύο σαφείς και εφικτούς στόχους ως προς τη δέσμευσή του για μηδενικές εκπομπές. Το αποτύπωμα άνθρακα του NHS (εκπομπές που ελέγχουν άμεσα), θα είναι μηδενικό έως το 2040, με τη φιλοδοξία να επιτευχθεί μείωση 80% από το 2028-2032. Το NHS Carbon Footprint Plus (εκπομπές που μπορούν να επηρεάσουν), θα είναι μηδενικό έως το 2045, με τη φιλοδοξία να φτάσει σε μείωση 80% από το 2036-2039.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΘΑΡΗ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να αναπτύξουν και να υποστηρίξουν πολιτικές, συμπεριλαμβανομένων των επιδοτήσεων ή των φορολογικών απαλλαγών, για την ταχεία και επιταχυνόμενη υιοθέτηση 100% καθαρής ενέργειας και καυσίμων, όπως η ηλιακή ενέργεια, η μικρής κλίμακας υδροηλεκτρική και η αιολική ηλεκτρική ενέργεια.

ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΜΗΔΕΝΙΚΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ

Στο πλαίσιο της αύξησης της θερμοκρασίας και των αυξανόμενων συμβάντων ακραίας ζέστης, τα κτίρια υγειονομικής περίθαλψης στην περιοχή της Μεσογείου πρέπει να είναι εξοπλισμένα για να αντιμετωπίζουν τις αυξανόμενες θερμοκρασίες και τα ακραία καιρικά φαινόμενα με τρόπο που να μην αυξάνει τις εκπομπές τους. Για τον λόγο αυτό, είναι ζωτικής σημασίας να επενδύσουμε σε αποτελεσματικά δημόσια κτίρια με μηδενικές εκπομπές ρύπων, περισσότερους χώρους πρασίνου (π.χ. φυτά και δέντρα) σε νοσοκομειακούς χώρους για φυσική ψύξη, καθώς και σε βιώσιμη και ανθεκτική τεχνολογία που επιτρέπει τη συνεχή και υψηλής ποιότητας ιατρική περίθαλψη με χαμηλή κλιματική επίδραση. Οι κυβερνήσεις πρέπει να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τόσο τον μετριασμό όσο και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής όταν λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις.

ΠΡΩΘΗΣΗ ΑΛΥΣΙΔΩΝ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΧΑΜΗΛΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΑΝΘΡΑΚΑ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Τα τρία τέταρτα (75%) του κλιματικού αποτυπώματος της ΕΕ στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης αποδίδονται σε έμμεσες εκπομπές σε όλη την αλυσίδα αξίας - η συντριπτική πλειονότητα των οποίων προέρχεται από την αλυσίδα εφοδιασμού. Τα υπουργεία υγείας, τα συστήματα υγείας και οι πάροχοι υγειονομικής περίθαλψης θα πρέπει να ορίσουν κριτήρια για προμήθεια χαμηλών εκπομπών άνθρακα ή μηδενικών εκπομπών. Οι προμηθευτές και οι κατασκευαστές θα πρέπει να απαλλάξουν τις λειτουργίες και τα προϊόντα τους από τις εκπομπές άνθρακα.

Η απαλλαγή από τις εκπομπές άνθρακα της εφοδιαστικής αλυσίδας της υγειονομικής περίθαλψης θα απαιτήσει μεγαλύτερη υπευθυνότητα και λογοδοσία από ιδιωτικές εταιρείες και προμηθευτές. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της εθνικής κυβερνητικής δράσης καθώς και μέσω προσεγγίσεων που βασίζονται στην αγορά. Η αξιοποίηση της αγοραστικής δύναμης του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης και η συγκέντρωση της ζήτησης για πηγές και τεχνολογίες ενέργειας χαμηλών εκπομπών άνθρακα ή φυτοκεντρικά, βιώσιμα και τοπικά καλλιεργούμενα τρόφιμα μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο. Δουλεύοντας χέρι-χέρι με άλλους ενδιαφερόμενους, μπορούμε να δούμε αλυσίδες εφοδιασμού βελτιωμένες και με πιο χαμηλές εκπομπές άνθρακα, καθώς και βελτιώσεις για την αντιμετώπιση των πιο περίπλοκων εκπομπών της εφοδιαστικής αλυσίδας.

ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

Το Δίκτυο Μετασχηματισμού της Αγοράς Υγειονομικής περίθαλψης (Healthcare Market Transformation Network, HMTN), είναι ένα δίκτυο που συντονίζεται από την HCWH Europe και αντιμετωπίζει την ανάγκη για εναρμονισμένα βιώσιμα κριτήρια προμηθειών, προσαρμοσμένα στα προϊόντα και τις υπηρεσίες που αγοράζονται από τον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης. Το δίκτυο διευκολύνει τον διάλογο μεταξύ προμηθευτών, επαγγελματιών υγείας, προμηθευτών και ανακυκλωτών και εντοπίζει ευκαιρίες για βιώσιμες και καινοτόμες λύσεις.

Μακροπρόθεσμα, η εναρμόνιση των κριτηρίων βιώσιμων προμηθειών μεταξύ των χωρών θα οδηγήσει σε αυξημένη ζήτηση για βιώσιμα προϊόντα (λαμβάνοντας υπόψη τις αξιολογήσεις του κύκλου ζωής και τις αρχές της κυκλικότητας), δίνοντας σαφές μήνυμα στην αγορά και τελικά μειώνοντας το κόστος.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΝΑ ΜΕΤΡΟΥΝ ΤΙΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΤΟΥΣ

Για να θεσπίσουν ισχυρές πολιτικές απαλλαγής από τις εκπομπές άνθρακα, οι κυβερνήσεις πρέπει να απαιτήσουν από όλους τους τομείς να μετρούν τις εκπομπές τους. Θα πρέπει επίσης να αναπτύξουν εργαλεία και κίνητρα για την παρακολούθηση των εκπομπών σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της υγείας, ώστε να καταστεί αυτό δυνατό. Τα εθνικά και υποεθνικά συστήματα υγείας θα πρέπει να παρέχουν στους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης βοήθεια για να παρακολουθούν τις δικές τους εκπομπές για να τροφοδοτούν τις εθνικές μετρήσεις.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ: ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ ΕΚΠΟΜΠΩΝ GHG ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Ο Έλεγχος κλιματικών επιπτώσεων είναι ένα εργαλείο που αναπτύχθηκε από την HCWH που επιτρέπει σε κάθε εγκατάσταση υγειονομικής περίθαλψης στον κόσμο να υπολογίζει και να παρακολουθεί τις εκπομπές GHG. Το εργαλείο αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου Υγειονομική περίθαλψη χαμηλών εκπομπών άνθρακα στην περιοχή της Μεσογείου. Χρησιμοποιώντας τον Έλεγχο κλιματικών επιπτώσεων και τις συνοδευτικές οδηγίες, οι πάροχοι υγειονομικής περίθαλψης μπορούν να προσδιορίσουν το αποτύπωμα των λειτουργιών τους, να εντοπίσουν τομείς προτεραιότητας και να σχεδιάσουν αποτελεσματικά σχέδια διαχείρισης εκπομπών άνθρακα προσαρμοσμένα στις ανάγκες τους.

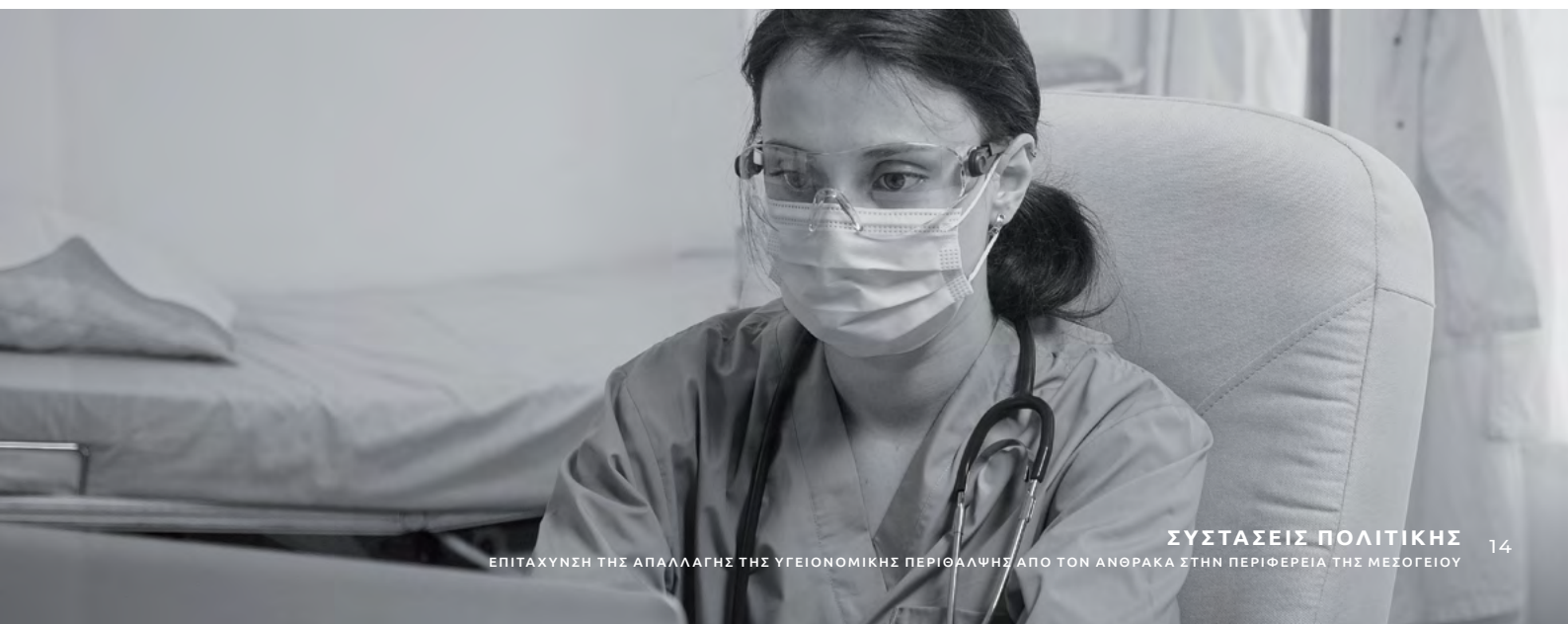
3. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΟΤΙ Η ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΕΙΝΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΜΕΝΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Η ετοιμότητα και η ανθεκτικότητα στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να αποτελούν κορυφαία προτεραιότητα για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής τόσο για την αντιμετώπιση της μελλοντικής αύξησης της ζήτησης υπηρεσιών λόγω της κλιματικής αλλαγής όσο και για την προστασία των υποδομών υγειονομικής περίθαλψης και των αλυσίδων εφοδιασμού από τις φυσικές επιπτώσεις ενός μεταβαλλόμενου κλίματος. Υπάρχουν διάφορα μέτρα που μπορούν να ληφθούν, όπως η δημιουργία σχεδίων ετοιμότητας για το προσωπικό του νοσοκομείου και το προσωπικό αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών, η δημιουργία δορυφορικών εγκαταστάσεων για απομακρυσμένες περιοχές, η επένδυση σε ανθεκτικά ενεργειακά συστήματα και η διασφάλιση ότι οι εγκαταστάσεις υγείας είναι εξοπλισμένες για τις τοπικές προβλεπόμενες επιπτώσεις στο κλίμα και την υγεία.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ (LIFE RESYSTAL)

Υποστηριζόμενο από το πρόγραμμα LIFE της ΕΕ, ο κύριος στόχος του έργου RESYSTAL είναι να αυξήσει τις ικανότητες προσαρμογής στο κλίμα και την ανθεκτικότητα της Ευρωπαϊκής Υποδομής Υγείας (EHI) και των συστημάτων και των σχετικών εξαρτώμενων υποδομών ζωτικής σημασίας.

Η HCWH Europe συμμετέχει στο έργο, το οποίο θα αντιμετωπίσει τα εναπομένοντα κενά στην κλιματική ανθεκτικότητα των ευρωπαϊκών συστημάτων υγείας. Το έργο RESYSTAL θα ανοίξει το δρόμο για καλύτερη αξιολόγηση της κλιματικής ευπάθειας του συστήματος υγείας, βελτιωμένη ανάλυση των αλληλεξαρτήσεων μεταξύ των υποδομών (εξασφάλιση ασφαλούς παροχής υπηρεσιών υγείας) και καλύτερες επενδυτικές αποφάσεις για την εξέταση και την ενθάρρυνση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Οι επαγγελματίες υγείας είναι από τους πιο αξιόπιστους επαγγελματίες στις κοινωνίες μας, γεγονός που τους καθιστά σημαντικούς υποστηρικτές και αγγελιοφόρους για τη δημόσια δράση σχετικά με την κλιματική αλλαγή. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό οι επαγγελματίες υγείας να εκπαιδεύονται για να επικοινωνούν σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην υγεία. Τα υπουργεία Υγείας και Περιβάλλοντος θα πρέπει να συνεργαστούν για τη δημιουργία αποτελεσματικών εργαλείων που επιτρέπουν στους επαγγελματίες υγείας να κοινοποιούν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην υγεία και τη σημασία της ανάληψης ατομικής δράσης για τη μείωση των εκπομπών άνθρακα, τόσο στο κοινό όσο και στους ασθενείς τους. Τα υπουργεία περιβάλλοντος μπορούν να παρέχουν τεχνογνωσία και υπάρχοντα εργαλεία επικοινωνίας, ενώ τα υπουργεία υγείας μπορούν να προσφέρουν την προοπτική των επαγγελματιών υγείας προκειμένου να βοηθήσουν στη διαμόρφωση των εργαλείων για έναν νέο σκοπό και κοινό.

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Οι αποτελεσματικές πολιτικές απαιτούν μια ισχυρή βάση στοιχείων για τη λήψη αποφάσεων και την ικανότητα παρακολούθησης της προόδου με την πάροδο του χρόνου. Ως εκ τούτου, οι κυβερνήσεις πρέπει να προωθήσουν την έρευνα σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην υγεία, παρακολουθώντας ταυτόχρονα τις τάσεις της κλιματικής αλλαγής. Τόσο η έρευνα όσο και η παρακολούθηση θα βοηθήσουν στην ενημέρωση και στον εντοπισμό κενών στις τρέχουσες πολιτικές, καθώς και στην υποστήριξη της παρακολούθησης των κλιματικών κινδύνων και των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη δημόσια υγεία σε όλα τα επίπεδα. Η μεγαλύτερη παρακολούθηση των τάσεων της κλιματικής αλλαγής θα επιτρέψει επίσης την καλύτερη κατανόηση των πιέσεων που ασκούνται στα συστήματα υγείας.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Η υγειονομική περίθαλψη είναι ένας κρίσιμος τομέας που πρέπει να είναι από τους πρώτους που θα γνωρίζει τα γεγονότα της κλιματικής αλλαγής, ώστε να μπορεί να αντιδράσει και να υποστηρίξει την υγεία της κοινότητας. Ως εκ τούτου, οι κυβερνήσεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο πρέπει να δημιουργήσουν ισχυρά σχέδια ανθεκτικότητας και να διασφαλίσουν ότι τα συστήματα υγείας είναι έτοιμα και ενημερωμένα για τις βραχυπρόθεσμες έως μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στις περιφέρειές τους σε τακτική βάση. Η Μεσόγειος πρόκειται να αντιμετωπίσει ακραία καιρικά φαινόμενα, πολλά από αυτά γενικευμένα σε ολόκληρη την περιοχή. Για να ανταποκριθεί, ένα σχέδιο έκτακτης ανάγκης για το κλίμα στην περιοχή πρέπει να περιλαμβάνει ένα ισχυρό και τακτικά ελεγχμένο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης και προσωπικό που είναι εκπαιδευμένο να αντιμετωπίζει τις κλιματικές επιπτώσεις.

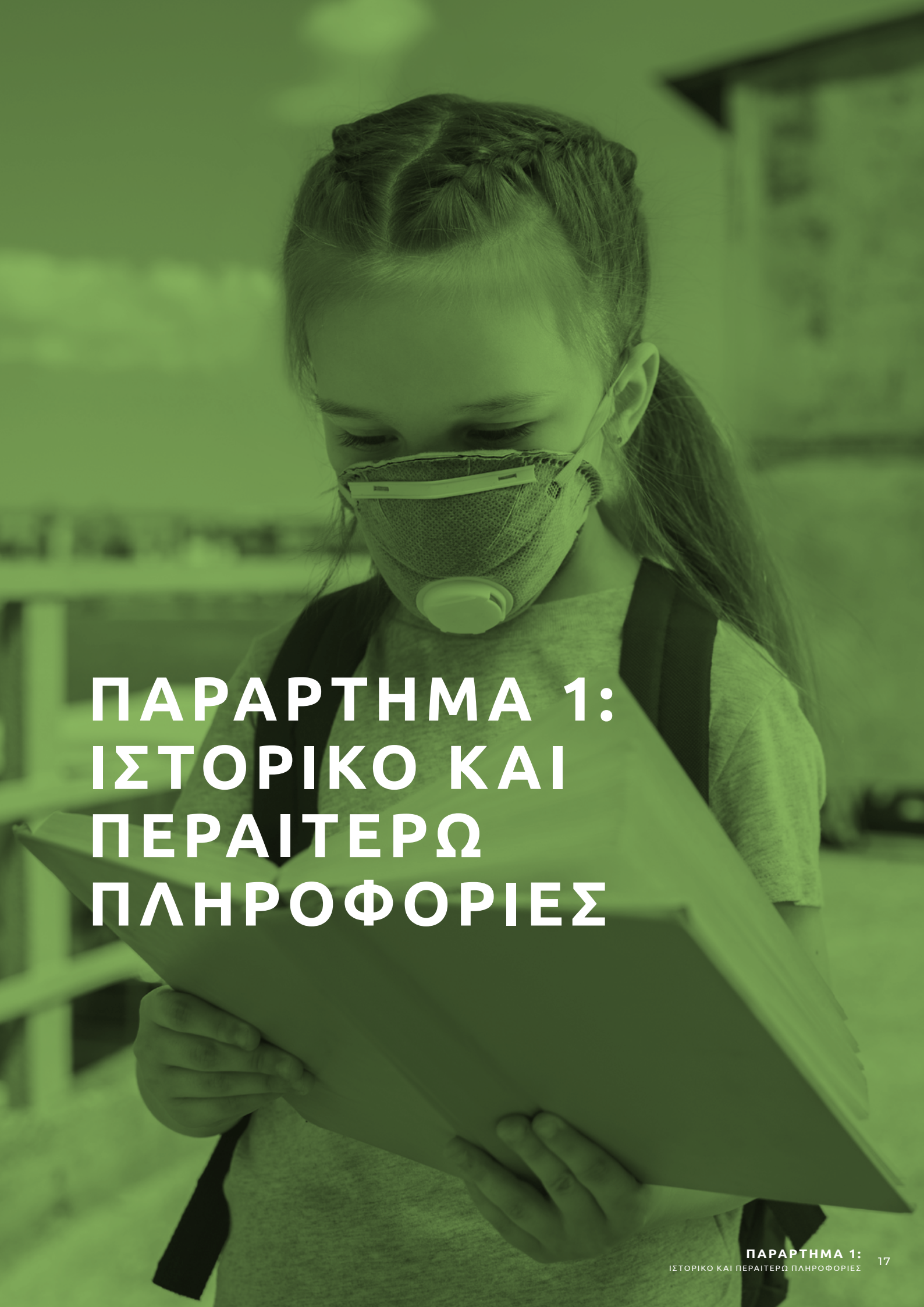
ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Η απαίτηση από τους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης και τα συστήματα υγείας να αναπτύξουν αξιολογήσεις τρωτότητας και να αναφέρουν τα μητρώα κινδύνου για το κλίμα και τις στρατηγικές ανθεκτικότητας θα ενισχύσει την ετοιμότητά τους απέναντι σε δυσμενή σενάρια κλιματικής αλλαγής. Αυτό θα βοηθήσει επίσης τις εθνικές ή περιφερειακές κυβερνήσεις να λάβουν μέτρα για την προστασία της υγείας των πληθυσμών τους. Οι τρέχουσες στρατηγικές για την κλιματική αλλαγή επικεντρώνονται κυρίως στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των βασικών υποδομών, όπως η ενέργεια, οι μεταφορές και τα κτίρια, αλλά παραβλέπουν τις ανάγκες προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΚΛΙΜΑ

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) με το Λειτουργικό πλαίσιο για την κατασκευή συστημάτων υγείας ανθεκτικά στο κλίμα ανταποκρίνεται στο αίτημα των κρατών μελών για καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο τομέας της υγείας και η επιχειρησιακή του βάση στα συστήματα υγείας μπορούν να αντιμετωπίσουν συστηματικά και αποτελεσματικά τις προκλήσεις που παρουσιάζονται όλο και περισσότερο από την κλιματική μεταβλητότητα και την αλλαγή. Ο στόχος αυτού του πλαισίου είναι να παρέχει καθοδήγηση για τα συστήματα υγείας και τον προγραμματισμό της δημόσιας υγείας για να αυξήσουν την ικανότητά τους να προστατεύουν την υγεία σε ένα ασταθές και μεταβαλλόμενο κλίμα.

A young girl with braided hair is wearing a grey face mask and reading a book. The image has a green overlay. The text is in white, bold, uppercase letters.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής είναι πολλές και εκτεταμένες, με ολοένα και περισσότερα στοιχεία που συνδέουν την υγεία και την κλιματική αλλαγή. Μπορούμε ήδη να δούμε τις καταστροφικές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής στην υγεία - ο ΠΟΥ εκτιμά ότι η κλιματική αλλαγή συμβάλλει σε 150.000 θανάτους ετησίως.⁵ Είναι επίσης πλέον σαφές ότι ο τομέας της υγειονομικής περίθαλψης παίζει ρόλο στην επιδείνωση της κλιματικής αλλαγής. Το παγκόσμιο κλιματικό αποτύπωμα της υγειονομικής περίθαλψης αντιπροσωπεύει το 4,4% των παγκόσμιων καθαρών εκπομπών (ισοδύναμο με τις ετήσιες εκπομπές από 514 σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα). Στην ΕΕ το ποσοστό αυτό φτάνει το 4,7%.¹ Εάν ο κλάδος ήταν χώρα, η υγειονομική περίθαλψη θα ήταν ο πέμπτος ρυπαντής στον πλανήτη. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δαπάνες στον τομέα της υγείας της ΕΕ αντιπροσωπεύουν περίπου το 10% του ΑΕΠ, ο κλάδος έχει ισχυρή οικονομική και ηθική επιρροή που μπορεί να κάνει θετική διαφορά.⁶

Ο τομέας της υγείας, η αποστολή του οποίου είναι η προστασία και η προαγωγή της υγείας, έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Εκτός από τη μείωση του δικού του άμεσου αντίκτυπου στο κλίμα, ο κλάδος έχει την ευκαιρία να είναι πρωτοπόρος στο κλίμα και να επιταχύνει τον ευρύτερο κοινωνικό μετασχηματισμό που είναι απαραίτητος για την προστασία της δημόσιας υγείας από την κλιματική αλλαγή. Αυτή η αποστολή μοιράζεται ανάμεσα στα υπουργεία υγείας και περιβάλλοντος που επικεντρώνονται τόσο στον μετριασμό της ανθεκτικότητας όσο και στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής. Η δράση και η συνεργασία μεταξύ των υπουργείων υγείας και των υπουργείων περιβάλλοντος είναι κρίσιμης σημασίας για τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της

κλιματικής αλλαγής, καθώς και για την προστασία της δημόσιας υγείας.

Τον Απρίλιο του 2021, η Health Care Without Harm κυκλοφόρησε τον Παγκόσμιο οδικό χάρτη για την απαλλαγή από τις εκπομπές άνθρακα στην υγειονομική περίθαλψη - την πρώτη προσπάθεια χάραξης μιας παγκόσμιας πορείας υγειονομικής περίθαλψης για μηδενικές εκπομπές έως το 2050. Για να επιτευχθεί αυτό, οι ηγέτες στον τομέα της υγείας σε όλα τα επίπεδα και σε όλες τις χώρες πρέπει να κινηθούν γρήγορα για την απαλλαγή από τις εκπομπές άνθρακα, τον μετασχηματισμό και την ευθυγράμμιση της αναπτυξιακής τροχιάς του κλάδου ώστε να επιτύχουν μηδενικές εκπομπές, ενώ παράλληλα χτίζουν ανθεκτικότητα και επιτυγχάνουν τους παγκόσμιους στόχους υγείας. Ένας τέτοιος θεμελιώδης μετασχηματισμός θα απαιτήσει μεγάλης κλίμακας συνεργασία και καινοτομία σε αυτόν τον σημαντικό τομέα.

ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Η περιοχή της Μεσογείου αντιμετωπίζει μοναδικές προκλήσεις από την κλιματική αλλαγή. Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε τόσο τις τρέχουσες όσο και τις προβλεπόμενες επιπτώσεις στη δημόσια υγεία και στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης για να δημιουργηθεί μια αποτελεσματική πολιτική απάντηση. Οι αναμενόμενες κλιματικές επιπτώσεις στην περιοχή επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τη Μεσόγειο Θάλασσα και τη Βόρεια Αφρική. Αναμένεται ότι η περιοχή της Μεσογείου θα αντιμετωπίσει μεγαλύτερη άνοδο της μέσης θερμοκρασίας από την υπόλοιπη Ευρώπη. Η περιοχή θα δει επίσης μείωση των ετήσιων βροχοπτώσεων και της ροής των ποταμών, καθώς και αύξηση των δασικών πυρκαγιών και των φορέων ασθενειών.⁷

Αυτές οι αναμενόμενες κλιματικές επιπτώσεις θα έχουν πολυάριθμες συνέπειες στην υγεία και τις υπηρεσίες υγείας στην περιοχή της Μεσογείου. Με την αναμενόμενη άνοδο της μέσης θερμοκρασίας και των κυμάτων καύσωνα, μπορούμε να αναμένουμε αυξημένο ποσοστό θνησιμότητας. Οι δασικές πυρκαγιές μπορούν να επηρεάσουν την υγεία επιδεινώνοντας την ποιότητα του αέρα και να οδηγήσουν πιο άμεσα σε θάνατο και τραυματισμούς. Τέλος, ο αυξημένος επιπολασμός ασθενειών που μεταδίδονται με φορείς θα μπορούσε να οδηγήσει σε περισσότερο μολυσμένο πληθυσμό από μια ποικιλία ασθενειών.

Είναι σημαντικό οι εθνικοί και περιφερειακοί φορείς χάραξης πολιτικής και τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης να αξιολογούν πλήρως και να προετοιμάζονται για τις προκλήσεις που θα φέρει η κλιματική αλλαγή στην περιοχή. Πρέπει να διασφαλίσουν ότι ο τομέας της υγείας είναι ανθεκτικός και προετοιμασμένος για μελλοντικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης για το κλίμα και την υγεία. Είναι επίσης ζωτικής σημασίας ο τομέας της υγείας να αναλάβει δράση για να μετριάσει τη δική του συμβολή στην κλιματική αλλαγή, κάτι που απαιτεί κατάλληλες πολιτικές και παρεμβάσεις.

ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Οι πολιτικές για το κλίμα και την υγεία σε τέσσερις χώρες της περιοχής της Μεσογείου (Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία) μελετήθηκαν σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Η ανάλυση προσπάθησε να προσδιορίσει την ισχύ και την ποιότητα της ευθυγράμμισης μεταξύ της πολιτικής για την υγεία και το κλίμα σε αυτές τις χώρες και επομένως τον βαθμό στον οποίο συντονίζεται η χάραξη πολιτικής στα τμήματα υγείας και περιβάλλοντος. Τα ακόλουθα παραθέτουν μια περίληψη των βασικών ευρημάτων.

Ελλάδα

Οι περισσότερες από τις πολιτικές της Ελλάδας σχετικά με την υγειονομική περίθαλψη και το κλίμα εκδίδονται από περιβαλλοντικές και κλιματικές αρχές. Σε εθνικό επίπεδο, υπάρχει έντονη εστίαση στις κλιματικές πολιτικές που σχετίζονται με την ετοιμότητα έναντι του καύσωνα μέσω της παρακολούθησης των διαδικασιών ευάλωτων πληθυσμών και της ευαισθητοποίησης. Σε περιφερειακό επίπεδο, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Νοτίου Αιγαίου ανέφερε την υγεία ως έναν από τους βασικούς τομείς που χρήζουν προσαρμογής. Ωστόσο, υπάρχουν λίγες πληροφορίες σχετικά με τις ενέργειες που υποστηρίζουν την προσαρμογή. Το Υπουργείο Υγείας αναγνωρίζει τη σχέση μεταξύ κλίματος και υγείας μέσω των αναμενόμενων επιπτώσεων και αναφέρει την πρόληψη ασθενειών ως κύριο μέλημα.

Ιταλία

Το εθνικό σχέδιο πρόληψης της υγείας της Ιταλίας αναγνωρίζει emphaticά ότι ο τομέας της υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συμβάλει στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και να βελτιώσει την ανθεκτικότητά του, αλλά δεν εξηγεί πώς πρέπει να γίνει αυτό. Υπάρχουν αναφορές και στη Δήλωση της Οστράβα και στην Ατζέντα 2030, αλλά ο τομέας της υγείας δεν αναφέρεται όταν περιγράφονται μειώσεις εκπομπών για διάφορους τομείς. Οι πολιτικές της Ιταλίας για το κλίμα, ωστόσο, προωθούν τη βελτίωση των υποδομών σε εθνικό επίπεδο και την ενεργειακή βελτίωση σε περιφερειακό επίπεδο στα κτίρια του δημόσιου τομέα, συμπεριλαμβανομένων των νοσοκομείων.

Πορτογαλία

Οι Πορτογαλικές πολιτικές υγείας δεν έχουν σαφή σύνδεση μεταξύ κλίματος και υγείας. Σε εθνικό επίπεδο, οι επιπτώσεις αναγνωρίζονται, αλλά οι πολιτικές δεν παρέχουν καμία λεπτομέρεια ως προς το πώς θα πρέπει να αντιμετωπιστούν. Οι πολιτικές για το κλίμα στην Πορτογαλία προχωρούν ένα βήμα παραπέρα, προσφέροντας μια σειρά μέτρων για την προσαρμογή και την παρακολούθηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Ωστόσο, τα μέτρα μετριασμού δεν έχουν ιδιαίτερη εστίαση. Η προτεραιότητα για την υγειονομική περίθαλψη είναι η ευαισθητοποίηση των υγειονομικών αρχών σε εθνικό επίπεδο, η ψύξη των κέντρων υγείας και των νοσοκομείων σε περιφερειακό επίπεδο και η παρακολούθηση και ευαισθητοποίηση σε δημοτικό επίπεδο.

Ισπανία

Εξετάζοντας τις περιφερειακές πολιτικές υγείας, η Γαλικία και η Βαλένθια είναι πιο λεπτομερείς από τις αντίστοιχες εθνικές τους. Οι υγειονομικές αρχές σε περιφερειακό επίπεδο συνδέουν την κλιματική αλλαγή με την υγειονομική περίθαλψη, ενώ οι αρχές για το κλίμα και το περιβάλλον επικεντρώθηκαν αποκλειστικά στις επιπτώσεις στην υγεία. Στη Γαλικία, οι πολιτικές περιλαμβάνουν σχέδια για αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση, καθώς και φιλοδοξία για πιο βιώσιμη υγειονομική περίθαλψη. Αυτή την φιλοδοξία συμμερίζεται η περιφερειακή υγειονομική αρχή της Βαλένθια, η οποία θέλει να δει την υγεία να λαμβάνεται υπόψη σε όλα τα περιβάλλοντα και να προωθεί τη βιώσιμη υγειονομική περίθαλψη μαζί με τη μείωση της συμβολής του τομέα της υγείας στην κλιματική αλλαγή. Οι αρχές για το κλίμα σε όλα τα επίπεδα στην Ισπανία επικεντρώνονται στις επιπτώσεις στην υγεία με μέτρα που στοχεύουν στη βελτίωση της ευαισθητοποίησης και της παρακολούθησης των κλιματικών προβολών, των ευάλωτων πληθυσμών και των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Και στις τέσσερις χώρες, η υγεία και το κλίμα αναγνωρίζονται από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής ως συγκλίνον πρόβλημα. Κοινή για όλες τις χώρες είναι η αναγνώριση ότι η κλιματική αλλαγή έχει σημαντικό αντίκτυπο στη δημόσια υγεία. Η ευαισθητοποίηση και η παρακολούθηση είναι οι πιο κοινές πρωτοβουλίες πολιτικής που έχουν εντοπιστεί στην περιοχή και πολλά από τα μέτρα που αναφέρονται επικεντρώνονται στην αντιμετώπιση του καύσωνα και τις επιπτώσεις τους στην υγεία. Το τοπίο πολιτικής στις χώρες που αναλύθηκαν είναι πιο κατακερματισμένο όσον αφορά τη δέσμευση του τομέα της υγείας στην απαλλαγή από τις εκπομπές άνθρακα. Ωστόσο, υπάρχει κοινή ανάγκη για ισχυρότερες πολιτικές απαλλαγής από τις εκπομπές άνθρακα στον τομέα της υγείας.

Η συμβολή της υγειονομικής περίθαλψης στην κλιματική αλλαγή στην περιοχή της Μεσογείου δεν μπορεί να υποτιμηθεί. Ο τομέας της υγείας αντιπροσωπεύει το 3,7% των συνολικών εκπομπών στην Ελλάδα, 4% στην Ιταλία, 4,8% στην Πορτογαλία και 4,5% στην Ισπανία.⁸ Απομένει πολλή δουλειά να γίνει για να διασφαλιστεί ότι η δράση για τον μετριασμό της αλλαγής του κλίματος στον τομέα της υγείας θα ενσωματωθεί σε όλες τις πολιτικές.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Health Care Without Harm. (2019) Health care's climate footprint: How the health sector contributes to the global climate crisis and opportunities for action (Το κλιματικό αποτύπωμα της υγειονομικής περίθαλψης: Πώς ο τομέας της υγείας συμβάλλει στην παγκόσμια κλιματική κρίση και ευκαιρίες για δράση). https://noharm-global.org/sites/default/files/documents-files/5961/HealthCaresClimateFootprint_092319.pdf
2. Salud sin Daño. (2021) Cambio climático: Argentina se convierte en el primer país en incluir la descarbonización del sector salud en su compromiso climático. <https://saludsindanio.org/articulos/americalatina/cambio-clim%C3%ADtico-argentina-se-convierte-en-el-primer-pa%C3%ADs-en-incluir-la>
3. Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών. (x.η.)) More sustainability in the care sector (Más sostenibilidad en el sector asistencial). <https://www.government.nl/topics/sustainable-healthcare/more-sustainability-in-the-care-sector>
4. NHS England. (2020) Delivering a 'Net Zero' National Health Service (Παροχή Εθνικής Υπηρεσίας Υγείας «Μηδενικών εκπομπών»). <https://www.england.nhs.uk/greenernhs/wp-content/uploads/sites/51/2020/10/delivering-a-net-zero-national-health-service.pdf>
5. Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας. (2005) Climate change: Deaths from climate change (Κλιματική αλλαγή: Θάνατοι από την κλιματική αλλαγή). <https://www.who.int/heli/risks/climate/climatechange/en/>
6. Eurostat. (2020) Healthcare expenditure across the EU: 10% of GDP (Δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης σε ολόκληρη την ΕΕ: 10% του ΑΕΠ). [https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20201202-1#:~:text=On%20average%20in%20the%20EU,followed%20by%20Sweden%20\(10.9%25\)](https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20201202-1#:~:text=On%20average%20in%20the%20EU,followed%20by%20Sweden%20(10.9%25))
7. Lange, M. A. (2020) Climate Change in the Mediterranean: Environmental Impacts and Extreme Events (Κλιματική αλλαγή στη Μεσόγειο: Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις και Ακραία Γεγονότα). <https://www.iemed.org/publication/climate-change-in-the-mediterranean-environmental-impacts-and-extreme-events/>
8. Health Care Without Harm. (2019) Appendix C: Health care emissions national snapshots (Παράρτημα Γ: Εθνικά στιγμιότυπα εκπομπών υγειονομικής περίθαλψης). <https://noharm-global.org/documents/appendix-c-health-care-emissions-national-snapshots>

HCWH Europe
Rue de la Pépinière 1,
1000 Brussels, Belgium
europe@hcwh.org
+32 2503 4911

HCWHEurope

HCWHEurope

Health Care Without Harm Europe

NOHARM-EUROPE.ORG

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ

Maï Shafei, Research and Data Assistant
Mireia Figueras Alsius, Climate Officer

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ:

prinzdesign Berlin, Marc Prinz, Maren Maiwald

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΚΕ:

Eurideas Language Experts

ΕΚΔΟΘΗΚΕ:

Δεκέμβριος 2021

ΕΥΣΗΜΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ:

Adam Eszes | istock (Cover), KatSnowden | istock (p.5), twenty20photos | envatoelements (p.5)
piranka | istock (p.5), twenty20photos | envatoelements (p.6), LightFieldStudios | envatoelements (p.9)
seventyfourimages | envatoelements (p.9), Marcus Lindstrom | istock (p.11), 35007 | istock (p.11)
BasieB | istock (p.11), monkeybusiness | envatoelements (p.13), DC_Studio | envatoelements (p.14)
Credit:Morsa Images | istock (p.16), LightFieldStudios | envatoelements (p.17)
Rawpixel | envatoelements (p.17), LightFieldStudios | envatoelements (p.17),
Health Care Without Europe (p.18), SeventyFour | istock (p.21)